

การศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน

A Study of Digital Leadership Components among School Administrators

กิตติภฏ ฤทธิสุวรรณ¹ เอกลักษณ์ เพียสา² และ วาโร เพ็งสวัสดิ์³
Kittiphat Ritsuwan ¹ Akkaluck Pheasa ² and Waro Pengsawat³

Received : July 5, 2024; Revised : September 23, 2024; Accepted : December 19, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 21 แหล่ง เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน และ ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้แก่ อาจารย์ระดับอุดมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครู เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสังเคราะห์เอกสาร และแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การรู้ดิจิทัล (2) การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล (3) การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล และ (4) การสื่อสารดิจิทัล 2) องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน ผลการประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.65) เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การรู้ดิจิทัล ($\bar{X}$ =5.0) รองลงมา

---

¹ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร; Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University; e-mail : yoyo37386@gmail.com

^{2,3} คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร; Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University; e-mail : akkaluckpheasa@gmail.com, Khaitoy8@gmail.com

มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($\bar{X}$ =4.80) และการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ($\bar{X}$ =4.80) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การสื่อสารดิจิทัล ($\bar{X}$ =4.00)

คำสำคัญ (Keywords) : องค์ประกอบภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล, ผู้บริหารโรงเรียน

Abstract

This research aimed to study the components of digital leadership among school administrators. It was conducted as a qualitative study through two steps. The first step involved synthesizing the components of digital leadership for school administrators from 10 related documents and research sources to identify the key components of digital leadership. The second step involved assessing the appropriateness of these components by five experts, including university professors, school administrators, and teachers. The research instruments included a document synthesis form and a 5-point Likert scale questionnaire. Data were analyzed using content analysis, frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The findings revealed that : 1) The components of digital leadership for school administrators consist of four main elements: (1) digital literacy, (2) digital vision, (3) creating a digital culture, and (4) digital communication. 2) The assessment of the appropriateness of the digital leadership components for school administrators showed that, overall, they were rated as highly appropriate ($\bar{X}$ =4.65). The components, ranked from highest to lowest mean, are as follows: digital literacy ($\bar{X}$ = 5.0), digital vision ($\bar{X}$ =4.80), creating a digital culture ($\bar{X}$ = 4.80), and digital communication ($\bar{X}$ = 4.00).

Keywords : Leadership Components, Digital Leadership, School Administrators

บทนำ (Introduction)

ในปัจจุบันโลกเริ่มเข้าสู่ยุคระบบเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลที่เทคโนโลยีดิจิทัลจะไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือสนับสนุนการทำงานเฉกเช่นที่ผ่านมาอีกต่อไป หากแต่จะหลอมรวมเข้ากับชีวิตคนอย่างแท้จริง และจะเปลี่ยนโครงสร้างรูปแบบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ กระบวนการผลิต การค้า การบริการ และกระบวนการทางสังคมอื่น ๆ รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไปอย่างสิ้นเชิง

ประเทศไทยจึงต้องเร่งนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2559 : 1) ประเทศไทยจึงได้กำหนดวิสัยทัศน์การขับเคลื่อนประเทศไทยสู่เศรษฐกิจดิจิทัลที่มีพลวัต ตั้งอยู่บนฐานของสังคมที่รู้คิด รู้เท่าทัน และมีกำลังคนที่สามารถปรับตัว สร้างโอกาสจากการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมดิจิทัล โดยมียุทธศาสตร์ด้านการปรับทุนมนุษย์สู่เศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล, 2566 : ออนไลน์) โดยการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล (World Digital Competitiveness) ปี 2021 ได้ชี้จุดบกพร่องสำคัญของช่องว่างด้านทักษะของคนไทย ขณะที่เทคโนโลยีดิจิทัลมีการขึ้นพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทักษะด้านดิจิทัลจึงมีความต้องการสูงในทุกภาคเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการมุ่งสร้างทักษะดิจิทัลให้กับคนรุ่นใหม่ วัยเรียน เสริมทักษะดิจิทัลวัยแรงงาน ตลอดจนนำเข้ากำลังคนดิจิทัลจากต่างประเทศ เพื่อปิดช่องว่างความต้องการกำลังคนดิจิทัลในตลาดแรงงาน โดยดำเนินการร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สถาบันการศึกษา และสมาคมภาคเอกชน พร้อมการมีโครงการส่งเสริมเสริมหลักสูตรการเรียนรู้นอกห้องเรียนของโรงเรียนสู่การเรียนรู้ด้าน Coding, STEM, IoT และ AI ตลอดจนทักษะดิจิทัลที่จำเป็นในอนาคต เน้นการสร้างครูดิจิทัล เพื่อการสร้างนักเรียนดิจิทัลอย่างยั่งยืน (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล, 2566 : 29-36)

นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้กำหนดหลักสำคัญในการดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อมุ่งเน้นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาคการศึกษาที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน และประชาชน โดยมุ่งเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาเพื่อร่วมกันพลิกโฉมการศึกษาสู่ยุคดิจิทัล ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้สู่สมรรถนะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ไปสู่การปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อสร้างสมรรถนะที่จำเป็น ในโลกยุคใหม่ให้กับผู้เรียน จัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพหุปัญญาให้กับผู้เรียน โดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ในรูปแบบ Active Learning, STEM Education, Coding ฯลฯ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565 : 1-2)

จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามาเปลี่ยนรูปแบบกระบวนการทำงาน โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาที่จำเป็นต้องมีทักษะดิจิทัลอย่างยิ่ง ซึ่งถือเป็นเครื่องมือและวิธีการสำคัญต่อการทำงานในยุคดิจิทัล โดยต้องผู้นำในการเปลี่ยนแปลงที่ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้กับครูผู้สอน และผู้เรียนในยุคดิจิทัล เพื่อกระตุ้นความต้องการเรียนรู้ การสร้างนวัตกรรมดิจิทัล ตลอดจนเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่ครูผู้สอนในการจัดการเรียนการ

สอนในยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นบทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับการสร้างนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อการศึกษา (ทินกร บัวชู และทิพาพร บัวชู, 2562 : 20 อ้างถึงใน กนกกาญจน์ สุรินนา, 2566 : 2)

ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของสถานศึกษา หากผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลสูง ก็ถือว่าได้เปรียบในการแข่งขัน โดยการนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน สามารถบริหารการศึกษาและสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเป้าหมาย และทิศทางการเปลี่ยนแปลงตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (จันทนา แสนสุข, 2559) งานวิจัยของ พรมา จันทรโคตร, วลัณิกา ฉลากบาง และวันเพ็ญ นันทะสร (2567) พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) ด้านความรู้ดิจิทัล 3) ด้านความเป็นมืออาชีพดิจิทัล 4) ด้านทักษะเทคโนโลยีและการสื่อสารดิจิทัล และ 5) ด้านการบริหารจัดการดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัย ชาญยุทธ์ วงศุข อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์ และกุลลาบ ปุริสาร (2567) พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา-ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ผู้นำดิจิทัล ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ ด้านสมรรถนะทางดิจิทัล ด้านวิธีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล และด้านจริยธรรมที่ดีต่อองค์กรและสังคม สอดคล้องกับ เอกรัตน์ เชื้อวงศ์ และวัลลภา อารีรัตน์ (2564) พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 มี 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การเป็นพลเมืองดิจิทัล 2) ความเป็นมืออาชีทางด้านดิจิทัล และ 3) วิสัยทัศน์ดิจิทัล

จากข้อมูลที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลเป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนในยุคปัจจุบันที่มีความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นอย่างยิ่ง เพื่อนำพาครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียน และโรงเรียนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร ด้วยเหตุดังกล่าวนี้นี้ ผู้วิจัยจึงความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งข้อค้นพบในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสารสนเทศสำคัญให้แก่ผู้บริหารการศึกษา รวมไปถึงผู้บริหารโรงเรียนในการนำไปกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน
2. เพื่อประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน

1.1 สังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 21 แหล่ง

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย คือ แบบสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน มาสรุปผลโดยใช้เกณฑ์ความถี่คิดเป็นร้อยละ 50 ของความถี่ทั้งหมด และนำผลที่ได้จากการสังเคราะห์องค์ประกอบเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบต่อไป ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนมาสรุปและวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารมาวิเคราะห์จัดระเบียบข้อมูลสังเคราะห์องค์ประกอบจากแหล่งที่ศึกษาลงในตารางสังเคราะห์องค์ประกอบ สร้างข้อสรุปเบื้องต้นเพื่อกำหนดองค์ประกอบนิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ (ธีระนันต์ โมธรรม, 2566) วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และสรุปผล โดยใช้ค่าความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป ซึ่งเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 50 ของความถี่ทั้งหมด เพื่อให้ได้องค์ประกอบที่ศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน

2.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล โดยการนำแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งได้เลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง จำนวน

5 คน โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ 1) อาจารย์ระดับอุดมศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป และมีประสบการณ์ด้านการสอน 5 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน 2) ผู้บริหารโรงเรียน ที่มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา มีวิทยฐานะตั้งแต่ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีประสบการณ์ด้านการปฏิบัติงาน ในโรงเรียน 5 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน 3) ครู ที่มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาเอกทางการศึกษา มีวิทยฐานะตั้งแต่ครูชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีประสบการณ์ด้านการสอน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert) (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2551 : 216) 5 ระดับ ประกอบด้วย มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2) ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำองค์ประกอบที่สังเคราะห์ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร มาร่างเป็นแบบสอบถามเพื่อนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่อประธานกรรมการ และกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในเรื่องความเหมาะสมของการใช้ภาษาและความถูกต้องครอบคลุมประเด็นเนื้อหาเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข และจัดพิมพ์แบบสอบถาม

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์หนังสือจากสำนักบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิ ในการเก็บข้อมูลแบบสอบถามความเหมาะสมขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน

2) ผู้วิจัยนำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน

3) ผู้วิจัยนำผลการประเมินที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูล พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และสรุปผลและอภิปรายผลต่อไป

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมาตรฐานนำค่าเฉลี่ยไปแปลความหมายโดยเทียบกับเกณฑ์การประเมิน โดยเลือกองค์ประกอบที่มีความเหมาะสมมากหรือมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปเพื่อให้ได้องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 99-100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง องค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

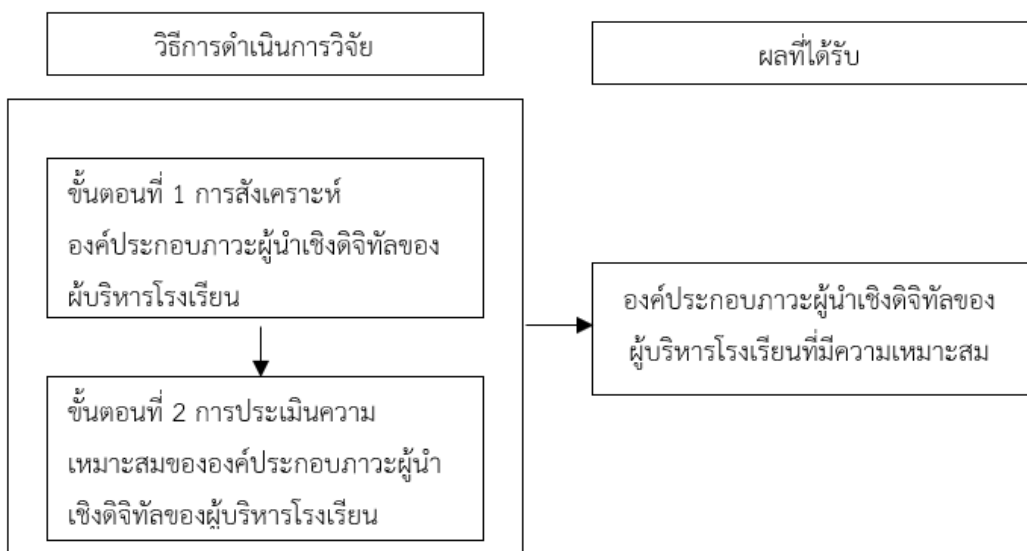
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง องค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง องค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง องค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง องค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ในการดำเนินการวิจัยเพื่อให้ได้ความเชื่อมโยงแต่ละขั้นตอนของการดำเนินการ และได้ผลที่รับชัดเจนมากขึ้น ผู้วิจัยดำเนินการตามภาพที่ 1 วิธีการดำเนินการวิจัยเพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน

ภาพที่ 1 วิธีการดำเนินการวิจัยเพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิจัยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การสังเคราะห์ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน

1. ผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน แสดงดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของ
ผู้บริหารโรงเรียน

ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล ของผู้บริหารโรงเรียน	นักรการศึกษา																							
	ชลนที พัวสี และคณะ (2564)	กัญญาภักดิ์ จุฑพพลกุล และคณะ (2565)	จิรายุ เถาว์โท (2565)	ณัฐจิตา สงคแก้ว (2565)	ฝนทิพย์ ทาญชนะ และคณะ (2565)	พลธาวิน วัชรพรธำรงค์ (2565)	ภากรดี อนันต์นาวิ (2565)	รัชต์วดี สัจธรรมธนพิธ (2565)	วรวรรณ อินทร์ชู และคณะ (2565)	อนุสรณ์ นามประดิษฐ์ และคณะ (2565)	กนกกาญจน์ สุรินนา (2566)	คมลัดด์ จันสอน (2566)	พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ (2566)	กันต์กมล ลีวัฒนนานนท์ (2567)	กิตติพิชญ์ คำแก่นจิรโรจน์ (2567)	นารายัทร แซ่หว้า (2567)	วีระพล สันโดษ (2567)	เมธาพร สาริการณ (2567)	ศศิธรดา แพงไทย (2567)	Hamzah (2021)	Ghamrawi and Tamim (2023)	ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่ศึกษา
1. การสื่อสารดิจิทัล	✓	✓		✓	✓	✓	✓			✓		✓	✓		✓	✓						11	52	✓
2. การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		20	90	✓
3. การรู้ดิจิทัล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓					✓					11	52	✓
4. การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล				✓	✓	✓			✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓			✓	11	52	✓	
5. การทำงานเป็นทีม				✓			✓								✓					✓	3	14		
6. ความสามารถดิจิทัล						✓														✓	2	9		
7. ทักษะทางเทคโนโลยี								✓													1	4		
8. การพัฒนาทักษะแก่บุคลากร							✓														1	4		
9. การปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ									✓							✓					2	9		
10. การเป็นแบบอย่างที่ดี								✓													1	4		
11. การพัฒนาตนเอง										✓											1	4		
12. การเป็นพลเมืองดิจิทัล		✓									✓								✓		3	14		
13. การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล														✓					✓		2	4		
14. ความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานวิชาชีพ																			✓		1	4		
15. การปรับปรุงระบบ																			✓		1	4		
16. การคิดแบบดิจิทัล														✓						✓	2	9		
17. ทักษะด้าน ICT																				✓	1	4		
18. อิทธิพลทางสังคม																				✓	1	4		
19. นวัตกรรม												✓								✓	2	9		
20. การจัดการการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัล																				✓	1	4		

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สู่ตารางสังเคราะห์องค์ประกอบโดยใช้ค่าความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป ซึ่งเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 50 ของความถี่ทั้งหมดมาเป็นองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน พบว่ามี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การสื่อสารดิจิทัล 2) การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 3) การรู้ดิจิทัล และ 4) การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล

2. องค์ประกอบ นิยามปฏิบัติการ และพฤติกรรมบ่งชี้องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน

ผู้วิจัยนำผลการสังเคราะห์องค์ประกอบมาจะเป็นนิยามเชิงปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน มี 4 องค์ประกอบ 13 พฤติกรรมบ่งชี้ แสดงดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 องค์ประกอบ นิยามปฏิบัติการ และพฤติกรรมบ่งชี้องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
1. การสื่อสารดิจิทัล	พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างเครือข่ายโดยใช้สื่อโซเชียลมีเดีย ในการประสานงาน ขอความร่วมมือ อีกทั้งถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูล ประชุม ชี้แจงนโยบายให้กับครู ผู้เรียน และผู้ปกครอง โดยเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และผู้ปกครอง ประเมินผลของการสื่อสาร โดยใช้สื่อโซเชียลมีเดีย เพื่อใช้ในการบริหารจัดการภายในโรงเรียน	1) การสร้างเครือข่ายโดยใช้สื่อโซเชียลมีเดีย ในการประสานงาน ขอความร่วมมือจากครูและบุคลากรทางการศึกษา พร้อมทั้งผู้ปกครองนักเรียน 2) ใช้ช่องทางสื่อโซเชียลมีเดียในการถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูล ประชุม ชี้แจงนโยบายให้กับครู ผู้เรียน และผู้ปกครอง 3) เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และผู้ปกครอง ประเมินผลของการสื่อสาร โดยใช้สื่อโซเชียลมีเดีย
2. การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน ในการวิเคราะห์สภาพการณ์ การประชุมวางแผน พร้อมกำหนดจุดอ่อน จุดแข็ง และแนวทางในการแก้ไข เพื่อนำสื่อโซเชียลมีเดีย มาใช้ในการบริหารจัดการภายในโรงเรียน และสร้างกลยุทธการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานของโรงเรียน	1) วิเคราะห์สภาพการณ์สื่อโซเชียลมีเดียภายในและภายนอกโรงเรียน 2) มีการประชุมวางแผนเพื่อนำสื่อโซเชียลมีเดีย มาใช้ในการบริหารจัดการภายในโรงเรียน 3) กำหนดจุดอ่อน จุดแข็ง และแนวทางในการแก้ไขของการนำสื่อโซเชียลมีเดียมาใช้ภายในโรงเรียน 4) สร้างกลยุทธการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานโรงเรียน

ตารางที่ 2 องค์ประกอบ นิยามเชิงปฏิบัติการ และพฤติกรรมบ่งชี้องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล
ของผู้บริหารโรงเรียน (ต่อ)

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
3. การรู้ดิจิทัล	พฤติกรรมของผู้บริหารที่ใช้เครื่องมือในการสืบค้น จัดการ แบ่งปันสารสนเทศ รวมถึงการสร้างระบบ สารสนเทศ ผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย พร้อมการ ประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้จากสื่อโซเชียลมีเดีย เพื่อ วิเคราะห์ ประเมินผล สร้างเนื้อหา เพื่อใช้ภายใน โรงเรียน และสะท้อนผลการใช้ความรู้ผ่านสื่อโซเชียล เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานของโรงเรียน	1) ใช้เครื่องมือในการสืบค้น จัดการ แบ่งปัน สารสนเทศ รวมถึงการสร้างระบบสารสนเทศ ผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย เพื่อใช้ภายในโรงเรียน 2) ประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้จากสื่อโซเชียลมีเดีย เพื่อวิเคราะห์ ประเมินผล สร้างเนื้อหา เพื่อใช้ ภายในโรงเรียน 3) สะท้อนผลการใช้ความรู้ผ่านสื่อโซเชียล
4. การสร้าง วัฒนธรรมดิจิทัล	พฤติกรรมที่ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนและ ส่งเสริมให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียน ทุกคนได้เข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีกรณีเทศ กำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรม ดิจิทัลให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ดิจิทัล และปลูกจิตสำนึกทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และ ผู้เรียนทุกคนได้เข้าถึง เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานของ โรงเรียน	1) สนับสนุนและส่งเสริมให้ครู บุคลากรทางการ ศึกษา และผู้เรียนทุกคนได้เข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล 2) นิเทศ กำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี และ นวัตกรรมดิจิทัลให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของ เทคโนโลยีดิจิทัล 3) ปลูกจิตสำนึกทาง เทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร ให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และ ผู้เรียนทุกคนได้เข้าถึง

ตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหาร
โรงเรียน

การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน โดย
ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน แสดงดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 การประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน

องค์ประกอบ	ความเหมาะสม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลงผล
1. การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	4.80	.4	มากที่สุด
2. การรู้ดิจิทัล	5.00	.00	มากที่สุด
3. การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล	4.80	.45	มากที่สุด
4. การสื่อสารดิจิทัล	4.00	1.41	มาก
รวม	4.65	.55	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน มีความเหมาะสมในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรู้ดิจิทัล ($\bar{X} = 5$) รองลงมามีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($\bar{X} = 4.80$) และการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ($\bar{X} = 4.80$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การสื่อสารดิจิทัล ($\bar{X} = 4.00$)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนในครั้งนี้ ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน มี 4 องค์ประกอบ 13 พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ การรู้ดิจิทัล การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล และการสื่อสารดิจิทัล

การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า มีองค์ประกอบ 4 ตัว ที่มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การรู้ดิจิทัล อาจเนื่องมาจาก การสื่อสารดิจิทัลมีส่วนช่วยให้ผู้บริหารสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างแรงจูงใจ กระตุ้นการมีส่วนร่วม บริหารจัดการความสัมพันธ์ ติดตามความคืบหน้า ประเมินผล บริหารจัดการวิกฤต และพัฒนาทักษะ ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จในยุคดิจิทัล จำเป็นต้องพัฒนาทักษะการสื่อสารดิจิทัล และใช้ช่องทางดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ดารุวรรณ ถวิลการ ได้กล่าวว่า การสื่อสารด้วยดิจิทัล ช่วยสร้างความเข้าใจร่วมกัน โดยสามารถนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเกิดการสื่อสารอย่างทั่วถึง โดยใช้เครือข่ายที่ทันสมัยทั้งเครือข่ายภายในและภายนอก การผสมผสานช่องทางการสื่อสารหลาย ๆ ทางส่งผลให้การสื่อสารเนื้อหาเกี่ยวกับองค์กรให้เกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพของสถานศึกษาไปในทิศทางและจุดมุ่งหมายเดียวกัน (ดารุวรรณ ถวิลการ, 2564 : 179-183) และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันมี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล อาจเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ดิจิทัลที่ดี เป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว มีความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้มีความเข้าใจในความรู้ และทักษะความสามารถของคนในองค์กร สามารถสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล และการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัลจะสามารถนำพาองค์กรให้ก้าวหน้า พัฒนา และบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ สุพิชา คัดคำ ได้กล่าวว่า การที่ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลจะช่วยในการกำหนดทิศทางการใช้ดิจิทัลเพื่อดำเนินงานของสถานศึกษาหรือองค์กรไปสู่เป้าหมายตามที่ต้องการ วิสัยทัศน์ดิจิทัลจึงเป็นการชี้แนวทางการพัฒนาและในทำนองเดียวกันก็จะสะท้อนถึงการบริหารงานที่มี

ความทันสมัยของผู้นำด้วย หากผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลที่ดีก็จะสามารถจูงใจให้บุคลากรเข้าไปร่วมทำงานด้วยความเต็มใจ มีแรงจูงใจ เพื่อผลักดันให้สถานศึกษาหรือองค์กรประสบความสำเร็จ อีกทั้งยังเป็นตัวเชื่อมระหว่างความเข้าใจและความต้องการในอดีตปัจจุบัน และในอนาคต (สุพิชา คิดคำ, 2566 : 61) และ การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล อาจเนื่องมาจากการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลเป็นพฤติกรรมที่ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียนทุกคนได้เข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีการนิเทศ กำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมดิจิทัลให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล และปลูกจิตสำนึกทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียนทุกคนได้เข้าถึง เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานของโรงเรียน สอดคล้องกับ ทินกร บัวชู ได้กล่าวว่า การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล จะทำให้เกิดพลวัตในการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมดิจิทัลในองค์กร ที่จะทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการกำกับติดตามการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมดิจิทัลให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การสื่อสารดิจิทัล อาจเนื่องมาจากการสื่อสารดิจิทัล เป็นทักษะพื้นฐานของการเป็นผู้บริหารโรงเรียน แต่ก็ยังมีความสำคัญสำหรับผู้บริหาร เพราะช่วยให้ผู้บริหารสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างแรงจูงใจ กระตุ้นการมีส่วนร่วม บริหารจัดการความสัมพันธ์ ติดตามความคืบหน้า ประเมินผล บริหารจัดการวิกฤต และพัฒนาทักษะ ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จในยุคดิจิทัล จำเป็นต้องพัฒนาทักษะการสื่อสารดิจิทัล และใช้ช่องทางดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ (ทินกร บัวชู, 2562 : 285-594) สอดคล้องกับ ดาวรุวรรณ ถวิลการ ได้กล่าวว่า การสื่อสารด้วยดิจิทัล ช่วยสร้างความเข้าใจร่วมกัน โดยสามารถนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเกิดการสื่อสารอย่างทั่วถึงโดยใช้เครือข่ายที่ทันสมัยทั้งเครือข่ายภายในและภายนอก การผสมผสานช่องทางการสื่อสารหลาย ๆ ทางส่งผลให้การสื่อสารเนื้อหาเกี่ยวกับองค์กรให้เกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพของสถานศึกษาไปในทิศทางและจุดมุ่งหมายเดียวกัน (ดาวรุวรรณ ถวิลการ 2564 : 179-183) สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้กำหนดหลักสำคัญในการดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อมุ่งเน้นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาคการศึกษาที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน และประชาชน โดยมุ่งเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาเพื่อร่วมกันพลิกโฉมการศึกษาสู่ยุคดิจิทัล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565 : 1-2) และสอดคล้องกับ แผนแม่บทการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ระยะเวลาที่ 2 พ.ศ. 2566-2567 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการขับเคลื่อนประเทศไทย สู่เศรษฐกิจดิจิทัลที่มีพลวัต บนฐานของสังคมที่ รู้คิด รู้เท่าทัน และกำลังคนที่สามารถปรับตัวและสร้างโอกาสจากเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล โดยมียุทธศาสตร์ด้านการปรับทุนมนุษย์สู่เศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล, 2566 : 29-36)

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารหรือหน่วยงานต้นสังกัด ควรนำผลองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 4 องค์ประกอบ ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารโรงเรียน ตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าองค์ประกอบดังกล่าวมีความสำคัญและเหมาะสมในการบริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัลในปัจจุบัน

2. ผู้บริหารหรือหน่วยงานต้นสังกัด ควรนำผลองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 4 องค์ประกอบ มากำหนดกลยุทธ์และแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนสำหรับการนำเทคโนโลยีมาใช้ ส่งเสริมการทำงานแบบยืดหยุ่นและการใช้เทคโนโลยีในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง

3. จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการสื่อสารด้วยดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการสื่อสารดิจิทัลในอนาคต เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การให้การศึกษาและฝึกอบรมแก่พนักงานเกี่ยวกับเครื่องมือและเทคนิคการสื่อสารดิจิทัลที่ทันสมัย การส่งเสริมให้พนักงานมีส่วนร่วมในการสื่อสาร การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการสื่อสาร และควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการสื่อสารดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การกำหนดวัตถุประสงค์และคำถามวิจัยที่ชัดเจน ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หรือเพื่อสำรวจแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล

2. การเลือกกรอบทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ใช้กรอบทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำและเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) หรือทฤษฎีการนำเทคโนโลยีมาใช้ (Technology Acceptance Model) มาใช้ในการวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา

3. การเลือกกลุ่มตัวอย่างและวิธีการเก็บข้อมูล เลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนทั้งในเขตเมืองและชนบท เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและหลากหลาย และใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เช่น แบบสอบถาม สัมภาษณ์ หรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กนกกาญจน์ สุรรันนา. (2566). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2559). แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. กรุงเทพฯ : กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565, 29 ธันวาคม). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567.
- กัญญาภัก จุฑพลกุล และทัศนะ ศรีปัดตา. (2565). “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์.” *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 7(10) : 271-284.
- กันต์กมล ลีวัฒนานุพงศ์. (2567). “แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายสารสนเทศ.” *วารสารบัณฑิตมหาจุฬาลงกรณแก่น*. 11(2) : 347-362.
- กิตติพิชญ์ คำแผ่นจิโรจน์. (2567). “โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3.” *วารสารวิชาการแสงอีสาน*. 21(1) : 46-60.
- คมสันท์ จันสอน. (2566). “ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2.” *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*. 6(2) : 219-231.
- จันทนา แสนสุข. (2559). *ภาวะผู้นำ=Leadership*. กรุงเทพฯ : วันบริษัททริปปี้ลกรุ๊ป จำกัด.
- จิรายุ เถาว์โท. (2565). “การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร.” *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี*. 14(2) : 107-123.
- ชลนที พัวสี และสุภาวดี ลาภเจริญ. (2564). “ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2.” *ศึกษา วารสารศึกษาศาสตร์*. 8(2) : 56-64.

ชาญยุทธ์ วงศุข อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์ และกุหลาบ ปุริสาร. (2567, มกราคม-มีนาคม).

“ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น.”

วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย. 14(1) : 121-135.

ณัฐिता สงค์แก้ว. (2565). “ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1.” วารสารสมาคมนักวิจัย. 27(3) : 49-64.

ดาวรรณ ฤทธิการ. (2564). ภาวะผู้นำดิจิทัล = Digital Leadership. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ทินกร บัวชู และทิพาพร บัวชู. (2562). “ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา.”

วารสารครุศาสตร์สารมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. 13(2) : 285-594.

ธีระนันต์ โมธรรม. (2566). “องค์ประกอบภาวะผู้นำแบบยั่งยืนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม.” วารสารวิจัยวิชาการ. 6(3) : 77-92.

นารักษ์ แสงหว่า. (2567). “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร
สถานศึกษาต่อการส่งเสริมทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3.” วารสารราชพฤกษ์. 22(2) : 98-113.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ฝนทิพย์ หาญชนะ และศีกฤติ ศิลาฉาย. (2565). “ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตาม
ความคิดเห็นของครูโรงเรียนสหวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง.” Journal of Roi Kaensarn Academi. 7(6) : 117-133.

พงษ์ศักดิ์ ผกามาต. (2566). “รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถาบัน
อุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร.” ครูสภาวิทยากร. 4(2) : 132-147.

พรมมา จันทโคตร, วไลก้า ฉลากบาง และวันเพ็ญ นันทะสร. (256, มีนาคม-เมษายน).

“องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.” วารสารวิจัยวิชาการ 7(2) : 163-180.

พลธาวิณ วัชรธำรงค์. (2565). “ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการ
ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางละมุง 1 สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3.” วารสารครุศาสตร์สาร. 16(2) : 219-231.

ภารดี อนันต์นาวิ. (2565). “ผู้บริหารสถานศึกษา : ภาวะผู้นำ.” วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัย
นอร์ทกรุงเทพ. 11(2) : 1-12.

- เมธพร สาริการณ์. (2567). “ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนของผู้บริหารโรงเรียนในสหวิทยาเขตเขาสมิง-บ่อไร่สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี-ตราด.” **วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์**. 9(1) : 849-860.
- รัชต์วดี สัจธรรมณพิธ. (2565). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี. **วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุทรรศน์**. 17(2) : 177-186.
- วรวรรณ อินทร์ชู และจิตติมา วรณศรี. (2565). “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2.” **Journal of Roi Kaensarn Academi**. 7(6) : 300-311.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). **วิธีวิทยาการวิจัย**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วีระพล สันโดษ. (2567). “ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6.” **วารสารวิชาการแสงอีสาน**. 21(1) : 93-109.
- ศศิรดา แพงไทย. (2567). “รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลยหนองบัวลำภู.” **วารสารเสถียรวิทย์ปริทัศน์**. 4(2) : 441-451.
- สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล. (2566). “แผนแม่บทการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ระยะที่ 2 2566-2567.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.depa.or.th/th/master-plan-digital-economy/master-plan-for-digital-economy-66-67>.
- สุทธินันท์ ชื่นชม, กัลยา ใจรักษ์ และอำนาจ โกวรรณ. (2564). “รูปแบบการพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้.” **วารสารสารสนเทศศาสตร์**. 39(2) : 17-33.
- สุพิชา คัดคำ. (2566). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

เสาวลักษณ์ วิสัยลักษณ์. (2565). **แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

อนุสรณ์ นามประดิษฐ์, วริศนันท์ เดชปานประสงค์ และธีรพนธ์ คงนาวัง. (2565). **รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล ของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายสารสนเทศ จังหวัดเชียงใหม่."**

วารสารวิชาการสังคมศาสตร์เครือข่ายวิจัยประชาชน. 4(2) : 68-83.

เอกรัตน์ เชื้อวงศ์ และวัลลภา อาริรัตน์. (2564). **"องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4."**ใน การประชุมผลงานวิชาการระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 22 วันที่ 24 มีนาคม 2564. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

International Society for Technology in Education. (2018) . "International Society for Technology in Education. - ISTE 2018." [Online]. Available : <https://www.tsnn.com/events/international-society-technology-education-iste-2018>.

N. Hafiza Hamzah, M. Khalid M. Nasir, Jamalullail Abdul Wahab. (2021). "The Effects of Principals' Digital Leadership on Teachers' Digital Teaching during the Covid-19 Pandemic in Malaysia." **Journal of Education and e-Learning Research. 8(2) : 216-221.**

Norma Ghamrawi, Rana M. Tamim. (2023). "A typology for digital leadership in higher education: the case of a large-scale mobile technology initiative (using tablets). **Education and Information Technologies.**" 28(3) : 7089-7110.